

תורה שייהו מותרין, דא"כ באמת תקשי למה לי למכבי הך בעיא [בפ"ק דחולין דף י"ז ע"א] דאיינה אלא אליבא דרבי עקיבא, ותיכעי ליה בנכילות שקדום מתן תורה אס מותרין אח"כ — ונפקותא לעניין נדר וכמש"כ הרא"ש [בפ"ק דחולין סכ"ג]², וצריך לומר דשאני נחירה מנכילה, דנחירה בשעתה הייתה ההיית לאכול על ידה וחול שם היתר על הבשר, אבל נכילהDKודם מתן תורה לא הייתה בכלל היתר אלא שעדיין לא נאסרו נכילות, וכיון שכן שכבה אחר כך האיסור על נכילות נאסרו כל הנכילות שישנן תחת ידו. ועיין ברא"ש הנ"ל שכטב — והיה אוכל והולך וכו', ולשונן זה לכארוה אינו מודוקדק. ועיי"ש בדברי מעי"ט, ולפמש"כ כאן מודוקדק שפיר, ודרכ' היטב.

יב, ל'. השמר לך פן תנקש אחריהם גו' כי גם את בניהם ואת בנותיהם ישרפו באש.

ביאור עניין זה הוא³, דכשבא משה להזuir את בני ישראל על איסור עבודה זרה ראה להזuirם שלא ימשכו על מה שנראה להם כדבר יפה וטוב, שהרי אף שלא חשש משה שמא יבואו ללמידה מן הגויים את נימוסיהם ואת דרכיהם, מכל מקום הרי כלל בידינו יפתח אלקים ליפת, ובענני יופי והידור חשש משה שמא יבואו ללמידה מן יושבי

א' של שבועות ונ"ל הטעם שהוא כמו ה' תבשילין שלוקחים בليل פסח וכו'. ועיין ב מג"א [סק"ו] שכחוב טעם אחר ע"פ הקבלה. אבל לפמש"כ ייל בפשיטה¹, דהנה בעזרת שניתנה התורה נצטו כל ישראל על השחיטה ואיסור נבילה, וכן באיסור מלאכה ביו"ט, וכן במצוות שמחת יו"ט, ונמצא שאי אפשר להם לאכול בשר דהה כל הבשר שהיה מוכן להם מאתמול נאסר להם מפני שהיו נכילות. ואפילו אם נשחטו כראוי, נמי יש לומר דכיוון דמתמול לא היו עדין בני זביחה אין שחיתתן מתרת. ושישחו עתה, ייל כמש"כ המגן אברהם [או"ח סי' תש"ח סקט"ז] בשם הייש"ש דבמקומם שהטריפות מצויות כמו הכהרות אסור לשוחות ביו"ט, והכי נמי כאן — כיון דעתך לא היו עוסקין בשחיטה עד עתה אסור להם לשוחות ביום טוב שמא יקללו שחיתתן ונמצא שחיללו יום טוב בכדי — וכךanche הכהר [או"ח סי' של"א סי']⁴adam שלא מל מעולם לא ימול בשבת וכו', ועיי"ש. [ואין נימא דבשבתו ניתנה תורה וכדייתה במסכת שבת [דף פ"ז ע"ב], א"כ פשוט שלא יכול לשוחות בשבת]. וזה אין לומר דיהיו הנכילות שהיו קודם מתן תורה מותרין אי נימא דאיברי בשר נחירה שהכניסו ישראל עמהן לארץ מותרין, והיינו משום דבשעתן היתר הוו והכי נמי הנכילות שהיו להן מקודם מתן

1. ועיין במשנ"ב שם שכטב: ואני שמעתי עוד בשם גדול אחד שאמר טעם נכוון זהה כי בעת שעמדו על הר סיני כו' וירדו מן ההר לביהם לא מצאו מה לאכול תיכף כ"א מאכלוי חלב כי לבש ציריך הכהנה הרבה לשוחות בסכין לבדוק כו' ולנקוט חותם החלב והדם ולהדיח ולמלוח ולבשל בכלים חדשים כו' ע"כ בחרו להם לפיה שעשה מאכלוי חלב עכ"ל. אמן לדברי רビינו אין הטעם ממש ששהיה כרוך בזוה טרחה מרובה אלא ממש דמצד הדין הוי אסורים לשוחות וכפנסנה".

2. וזה הרא"ש: ונ"ל דנק"מ בעיא זו לאדם שאסר עצמו באחד מן המינין מזמן ידוע ואילך וכשהגיע הזמן היה לו מאותו המין שהיה אוכל והולך עד שהגיע הזמן אס מותר לאכול מה שנותר בידו וכו'.

3. מפי השמועה.

השיות על ידי מעשיך. ואמנם על זה ענה לו אברהם: אני בתומי אלקך, כלומר באמת מצד הסברא אתה צודק מادر, אבל מה עשהה וכך ציוני הבורא, ועלינו לקיים את מצותיו בתמיות ובכלי לעשה שום חשבונות, והקב"ה כבר יdag שלא יצא מזה שום תקלה וחילול השם, ודוק".

יב"ג, י"ז. ושרפת באש את העיר ואת כל שללה.

הנה הרמב"ם [מורה נבוכים ח"ג פמ"א] ביאר שפרשת עיר הנדחת היא באב להציג כל המזידים העוברים איזה איסור מן התורה ביד רמה ולהכעיסו, וזו": הנאמר עליו את ד' הוא מגדר ויהרג מיתה כפירה לא מיתה עונש 개인정보 עונש ולזה שיירגו מיתה כופרים לא מיתה עונש ולזה ממונם בשרפפה ואני לירושיהם כאשר הרוגי בית דין וכרי עכ"ל. ולפי זה נבין היטב מש"כ הרמב"ם בהלכות חורבן ומזיק [פ"ח הליל"א]: ואסור לאבד ממוני של מסור וاع"פ שמותר לענשו שהרי ממונו לירושיו עכ"ל. והנה בפשטו ממשמע שכחוב כאן הטעם שאמרו בגמרא [בבא קמא דף קי"ט ע"א]: דילמא הוה ליה זרעא מעלייא, אבל ק"ק לפרש כן, שהרי העיקר חסר מן הספר. אמן לפמש"כ במורה נבוכים שפיר מוכן הדבר⁵, דהפלוגתא בגמרא שם בממון מסור אי מותר לאבדו ביד באמת תלי או מיתה מסור היה מיתה כופר⁶ כמו עיר הנדחת או

ארץ ישראל ויבאו לעשות כמותם, ולכן כשהזהירים על זה הדגיש להם שאין שום דבר יפה ונחמד בעבודה זורה שלהם, "כי גם את בניהם ואת בנותיהם ישרפו באש לאלהיהם"⁴, ואין לך דבר מואס ונחטב יותר מעבודה כזו, ולכן וזה ההוכחה שעבודה זורה שלהם אין לעובדה כלל, ואילו הדברים הנראים לכם כיפים וראויים גם הם אינם כלום, כי עבודה זורה שמסוגלת לדרש הקרבה כזו לפניינה אינה אלא מאוסה ונחטבת.

בhocחה מעין זו ניסה השטן להשפיע על אברהם אבינו כשהאל עקד את יצחק: בנו, וכראתה בסנהדרין [דף פ"ט ע"ב]: קדרו שטן לדרך אל הנסה דבר אליך תלהה הנה יסרת רבים וידים וпотת חזק וגור, כלומר הלא מסורת את כל ימי חייך בשליל לקרב את בני האדם לעבודת השית', ודרך של אברהם בקרוב הלבבות הייתה על ידי שהראה לבני האדם את רוב טבו וגודל חסדו של הקב"ה, ולכן הוא נתע באבר שבע והכנסים אורחים לביתו והראה להם את רוב מדרת החסד שהשפיע הקב"ה בעולם וshall מציאתו יחברך הוא רחום וחנון רב חסד ואמת, ואילו עצשי אתה הולך לעקד את בנק, הלא אין דבר יותר נגד את מדרת החסד והرحמןות מאשר עקיידת בן על המזבח ושחיתתו לשם האלקים, וא"כ היאך צפה מהאנשים שימשיכו להתקרוב לעבודת

4. ועיין ברש"י ש"ג" לרכוב את אבותיהם ואמותיהם.

5. וע"ע בדברי רבינו לעיל סוף פרשת שלח [ט"ו פ"ל] ובפרשנת מטויה [ל"א פ"ז] שעיל פי דברי המורה נבוכים אלו ביאר כמה עניינים תמהווים, ועי"ש.

6. בחידושיו למסכת ב"ק [דף קי"ז ע"א] ביאר רבינו שבאמת מצינו הרבה מקומות שמוסר נכלל בכלל ייחד עם קופר, עיין ברמב"ם [פ"ג מהשובה הל"ז ופ"א מעדות הל"י]. ושם האריך לבאר שזו דока במסור שמוחזק לכך והוא רגיל בזה, ולכן הוא נקרא מסור ולא מוסר, ועי"ש שביאר הדברים היטב.